

40

DE LECTURI PASIONANTE PENTRU LICEU

Ediție îngrijită și selecție a textelor

de Adrian Săvoiu și Florin Ioniță

Argument 3

ADOLESCENȚA 5

Ficțiune literară

G. Călinescu, *Cartea nunții* (fragment) 7

Mircea Eliade, *Romanul adolescentului miop* (fragment) 17

Sue Townsend, *Jurnalul secret al lui Adrian Mole* (fragment) 23

Ficțiune și realitate

Jeni Acterian, *Jurnalul unei ființe greu de mulțumit* (fragment) 35

Joc și Joacă 47

Ficțiune literară

Tudor Arghezi, *Facerea lumii* 49

Grete Tartler, *Broască reiată pe catifea râioasă* 57

Lewis Carroll, *Alice în Țara Minunilor* (fragment) 63

Ficțiune și realitate

Lucian Blaga, *Hronicul și cântecul vârstelor* (fragment) 69

FAMILIA 75

Ficțiune literară

Tudor Mușatescu, *Titanic Vals* (fragment) 77

Marin Preda, *Moromeții* (fragment) 87

S.E. Hinton, *Proscrișii* (fragment) 95

Ficțiune și realitate

Mircea Horia Simionescu, *Institutoarea* 107

ȘCOALA 111

Ficțiune literară

Ion Creangă, *Amintiri din copilărie* (fragment) 113

Doina Ruști, *Prințul Avolo* 121

Jerry Spinelli, <i>Copila-Stea</i> (fragment)	127
Ficțiune și realitate	
Paul Cernat, <i>Supraviețuirea într-un clopot de sticlă</i> (fragment)	141
IUBIREA	151
Ficțiune literară	
Mihai Eminescu, <i>Fata-n grădina de aur</i>	153
Mircea Cărtărescu, <i>De ce iubim femeile</i> (fragment)	163
Fanny Chartres, <i>Ursa Mare</i>	169
Ficțiune și realitate	
Mihai Eminescu și Veronica Micle – scrisori	177
SCENE DIN VIAȚA DE IERI ȘI DE AZI	189
Ficțiune literară	
I.L. Caragiale, <i>Conul Leonida față cu Reacțiunea</i> (fragment)	191
Ioana Pârvulescu, <i>Primejdia</i>	201
Marjane Satrapi, <i>Persepolis</i> (fragment)	211
Ficțiune și realitate	
Ioana Nicolaie, <i>Pe vremea când nu existau computere</i>	223
AVENTURĂ, CĂLĂTORIE	231
Ficțiune literară	
Vasile Alecsandri, <i>Balta-Albă</i> (fragment)	233
Radu Tudoran, <i>Toate pânzele sus!</i> (fragment)	243
Herman Melville, <i>Moby Dick</i> (fragment)	257
Ficțiune și realitate	
Mihai Tican Rumano, <i>Lacul cu elefanți</i> (fragment)	267
LUMI FANTASTICE	275
Ficțiune literară	
I.L. Caragiale, <i>La hanul lui Mânjoală</i> (fragment)	277
Gala Galaction, <i>Moara lui Călifar</i> (fragment)	285
Jorge Luis Borges, <i>Roza lui Paracelsus</i>	293
Ficțiune și realitate	
Carl Sagan, <i>Cosmos</i> (fragment)	299

CONFRUNTĂRI ETICE ȘI CIVICE 313

Ficțiune literară

Liviu Rebreanu, *Pădurea spânzuraților* (fragment) 315

Mihail Sebastian, *Jurnal, 1935 - 1944* (fragment) 325

Daniel Keyes, *Flori pentru Algernon* (fragment) 337

Ficțiune și realitate

N. Steinhardt, *Jurnalul fericirii* (fragment) 351

PERSONALITĂȚI, EXEMPLE, MODELE 357

Ficțiune literară

I.L. Caragiale, *În Nirvana* 359

Filip Florian, *Zilele regelui* (fragment) 365

Malala Yousafzai, *Eu sunt Malala* (fragment) 377

Ficțiune și realitate

Neagu Djuvara, *Povestea unei cărți de-a lungul unei vieți* 391

Surse citate 395

Grupul Editorial ART

Comenzi – Cartea prin poștă

C.P. 4, O.P. 83, cod 062650, sector 6, București

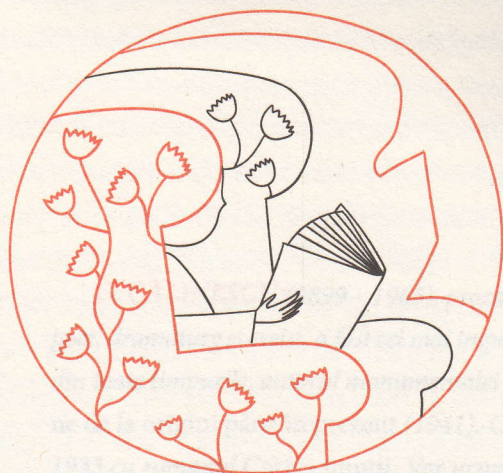
tel.: (021) 224.01.30, 0744.300.870, 0721.213.576;

fax: (021) 369.31.99

Comenzi – online

www.editura-art.ro

ADOLESCENȚA

Ficțiune literară

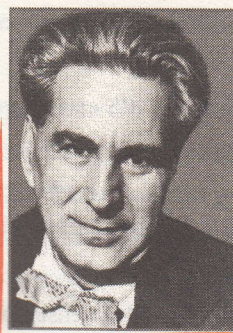
G. Călinescu, *Cartea nunții*

Mircea Eliade, *Romanul adolescentului miop*

Sue Townsend, *Jurnalul secret al lui Adrian Mole*

Ficțiune și realitate

Jeni Acterian, *Jurnalul unei ființe greu de mulțumit*

G. CĂLINESCU (1899 – 1965), prozator, critic și istoric literar, poet, dramaturg și eseist, a fost cel mai important critic literar român din toate timpurile, autorul monumentalei Istorie a literaturii române de la origini până în prezent (1941). Ca prozator, debutează în 1933 cu romanul *Cartea nunții*. Vor urma *Enigma Otiliei* (1938), *Bietul Ioanide* (1953) și *Scrinul negru* (1960).

Cartea nunții este un roman al iubirii casnice, având în prim-plan povestea de dragoste dintre Vera, fata abia trecută de vârsta adolescenței, și tânărul Jim (Ion) Marinescu. În jurul lor gravitează o întreagă galerie de personaje din clasa de mijloc a Bucureștiului interbelic, precum bătrânele mătuși ale lui Jim, locatarii ale „casei cu molii”, și sumbrul profesor Silivestru, ori Bobby, fratele mai mic al Verei, și tinerele mondene Lola, Dora și Medy.

Capitolul *O gală de box* îl are în centru pe Bobby, elev la Liceul „Lazăr”, un adolescent inventiv și nonconformist al anilor '20, pasionat de box, o noutate în acei ani și un prilej pentru prozator de a extinde descrierea lumii Bucureștiului într-o zonă mai „exotică” din perspectiva anglicei Vera și chiar a mai experimentatului ei logodnic, Jim.

O gală de box

Bobby se năpusti pe ușă, roșu de emoție la față și cu mustață americană, și strigă din prag:

— Șefule, diseară e box la Circ! Stătu astfel o clipă, cu pălăria de fetru (cu care alterna în cursul zilei șapca reglementară) înclinată spre ceafă, așteptând efectul senzaționalei știri. Văzuse pe gardurile de lângă Lido un afiș mare, lung, pe care scria cu litere de foc *Moți Spandau - H. Breitkopf*, și ca la comunicatul mobilizării generale a armatei alergase în pas gimnastic acasă, spre *a tapa* pe Jim sau pe Vera.

Aceștia îl primiră puțin tulburați în intimitățile de logodnici, dar transmițând și asupra lui zâmbetul fericirii lor. Bobby le era la amândoi simpatic, pentru că era oarecum agentul, destinat de soartă, al reîntâlnirii. Vera, care iubea acum pe toată lumea și vedea numai paradisuri cu flori și îngeri păzitori peste tot, își amintea cu duioșie cum Bobby sărea în foc pentru ea când era vorba de vreo misiune secretă, ca, de pildă, de a pândi scrisorile ce-i veneau de la Jim și a i le da fără știrea celorlalți. Jim îl simpatiza fiindcă era fratele Verei, cu care semăna de altfel, și fiindcă orice tânăr independent care își bătea joc de curiozitățile celor bătrâni îi plăcea. Intuind acest efluviu de simpatie, Bobby îl comercializase, perceptându-l în bani. La început el numea pe viitorul lui cumnat *domnul Jim*, dar apoi, dându-și seama de însemnătatea gradului său de rudenie prezumtiv, începu să-i zică de-a dreptul: *șefule*, evitând totdeauna și *domnule*, și *tu*.

— Bobby, nu ți-e rușine!? îl muștrase Vera.

Dar Jim nu era supărat de această inocentă impertinență, fiindcă Bobby nu era prea de tot tânăr față de el și în curând avea să fie student, și apoi spunea asta cu așa mari agitații confidentiale ale sprâncenelor, încât stârnea râsul. De câte ori dar Bobby îl lua tainic la o parte și-i spunea clipind comic: „Șefule, e un film strașnic cu Anny Ondra la Capitol!”, Jim înțelegea aluzia și, părându-i rău că nu poate să meargă, îi dădea bani.

Auzind de box, Vera, care nu fusese niciodată la un meci și era curioasă de orice aspect al vieții după ora 9 seara, când i se impunea să fie acasă, zise alintată și galeș rugătoare:

— Jim, haide să mergem și noi o dată la Circ. Vreau să văd și eu cum se bat!

— Să mergem! aprobă Jim, satisfăcut și el de a dispune o seară de logodnica lui, în chip de repetiție generală a apropiatei căsnicii.

Bobby, în culmea jubilației, ghemui în buzunar banii întinși de Jim și alergă, lăsând toate ușile de perete, să cumpere dinainte bilete.

La orele 8 jumătate seara Jim veni să-și ia logodnica și pe Bobby. Acesta din urmă se zvârcolea ca un tigru tânăr în cușcă, pe sală, în fata ușii Verei, care nu mai ieșea, în vreme ce aceea, în fața oglinzii, scotea și îmbrăca rochii peste rochii, nemulțumită de cusururi pe care le observa acum pentru întâia oară. Voia să fie elegantă, să placă lui Jim și să epateze lumea și avea impresia că totul e strâmb și ridicol pe ea. I se păru că vede pete pe obraz și, acoperindu-le cu pudră, fu supărată de lividitatea văroasă a pulberii de orez, care nu adera. Nasul ei mic i se arăta strâmb și bulbucat și-l turti nervos cu mâna, lăcrimând de necaz. O înspăimântă, când sta să iasă, boțirea rochiei la spate, și tocmai atunci observă că pălăria nu se asorta cu costumul. Toate aceste mici catastrofe produceau cu atât mai multă alarmă cu cât inexorabila limbă a ceasului nu-i dădea răgaz să repare neajunsurile.

Când Jim, îngrijorat de ora târzie, bătu în ușă, strigând: „Hai mai repede, Vera!“, fata ieși îmbufnată și cerându-și iertare din ochii mari și uzi: „N-am nicio rochie cumsecade!“

— Nu fi copilă, o consolă protector Jim, îți șade foarte bine! Nu văd ce-ar fi rău!

Într-adevăr, Vera era ca o păpușă mare îmbrăcată sub indicațiile vârstei. Micul basc înclinat cu ciucure, lăsând toată casca părului liberă, și gulerul mare, alb, cu funde înguste de velur, îi făceau un cap de porțelan, cu ochi din inimi de pansele și cu buze emailate. Jacheta de catifea albastră cu nasturi aurii îi îngusta bustul și-i dădea aerul unui ofițer de operetă. Jim o prinse de brațul subțire, ridicând-o ușor în sus, și porni cu ea în pas gimnastic, urmat de Bobby. Se suiră în tramvai, fiindcă n-aveau unde și cu cine lăsa Peugeot-ul în fata Circului. Vagonul era ticsit de lume, și Vera trebui să stea în picioare, sprijinită pe sub talie de mâna lui Jim. Domni bătrâni și tineri ședeau înfipti cu indiferență pe bănci, iar cei tineri priveau în gol sau pe fereastră, prefăcându-se că nu văd pe femeile de lângă ei, care se clătinau spânzurate de curelele tavanului. Jim, galant din fire și înclinat către misticism sentimental, fierbea în el de indignare, mai ales când văzu cum un individ neras și cu privirea cinică își făcu drum violent cu coatele și se așeză repede pe un loc, eliberat chiar atunci lângă el. Pentru Jim, Vera era un arhanghel de candori și lumini și se mira, jignit totodată, că lumea din tramvai nu se trăgea înspăimântată de fulgere la o parte, în gest de umilință și adorație. Ca o mângâiere pentru insulta turmei, o prinse încet de umăr pe Vera și o întrebă de nu era obosită. Fata, obișnuită să nu i se dea prea mare atenție, răspunse alintat că nu, zâmbind cu fericire lui Jim din cauza unei constatări pe care o făcuse în sinea ei. Observase ostentativ pe toți bărbații din tramvai, pe cei de pe drum, de pe platformele de așteptare și ajunsese la încheierea că nimeni nu era așa de frumos și inteligent la privire ca logodnicul ei. Gloria, averea, poziția socială a oricui nu erau în